

Departementet for Børn og Unge
Imaneq 4
Postboks 260
3900 Nuuk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON +45 3269 8888
DIREKTE +45 9132 5685
PEHJ@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

Sendt til iian@nanoq.gl med kopi til kisa@nanoq.gl

DOK. NR. 24/00941-2

18. APRIL 2024

HØRINGSSVAR OVER 10. INDSATSOMRÅDE I HANDLINGSPLAN FOR EFTERLEVELSE AF FN'S HANDICAPKONVENTION

Departementet for Børn og Unge har ved e-mail af 12. april 2024 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til det 10. indsatsområde i handlingsplan for efterlevelse af FN's Handicapkonvention 2024-2034.

Der er tale om en tilføjelse til det udkast til handlingsplan, som Departementet sendte i høring i juli 2023, og som instituttet afgav høringssvar til den 14. august 2023.¹

Instituttet anser det for positivt, at der tilføjes et indsatsområde til handlingsplanen vedrørende seksualitet og forebyggelse af seksuelle overgreb mod personer med handicap.

Instituttet anser det desuden for positivt, at Departementet lægger op til at iværksætte indsatser rettet mod at styrke seksualundervisningen blandt ledere og medarbejdere på døgntilbuddene og at ensrette udformningen af tilbuddenes seksualpolitikker.

Instituttet vurderer dog, at der er behov for yderligere indsatser for at forebygge seksuelle overgreb på døgntilbud.

Instituttet kan desuden henholde sig til vores generelle anbefalinger i vores høringssvar fra august 2023 om at tydeliggøre handlingsplanens konkrete målsætninger og den økonomiske ramme. Disse anbefalinger gør sig også gældende for det 10. indsatsområde.

¹ Tilgængeligt her: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/handlingsplan-efterlevelse-fns-handicapkonvention-groenland>.

FOREBYGGELSE AF SEKSUELLE OVERGREB

Det fremgår af Statens Institut for Folkesundheds rapport om seksualitet og seksuelle overgreb på døgntilbud til mennesker med handicap, som det nye indsatsområde bygger på, at ledere og/eller medarbejdere på alle døgntilbud med undtagelse af ét har kendskab til mistanke om eller begåede seksuelle krænkelser og overgreb. I nogle tilfælde har krænkelserne eller overgrebene fundet sted inden for det seneste år.

Rapporten viser desuden, at der er forskel på, om tilbuddene har udformet retningslinjer for mistanke om krænkelser eller overgreb, og på kendskabet til disse retningslinjer, samt at kravet om tilstedeværelse af to medarbejdere i sårbare situationer, såsom i forbindelse med bad, toiletbesøg eller bleskift, kan være vanskeligt at overholde på nogle tilbud.²

Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Tilioq og Institut for Menneskerettigheder udgav i august 2023 et notat om beskyttelse mod seksuelle overgreb på bo- og døgntilbud i Grønland.³

En af anbefalingerne i notatet er, at der bliver udarbejdet retningslinjer, der sikrer forebyggelse af seksuelle overgreb på bo- og døgntilbud. Disse retningslinjer kunne blandt andet adressere:

- 1) Hvordan overgreb eller trusler om overgreb forebygges
- 2) Hvordan offer og gerningsperson håndteres i situationer, hvor der er mistanke eller vished om overgreb
- 3) Hvordan der følges op med diverse initiativer over for offer og gerningsperson
- 4) Hvordan tilbuddet håndterer overgreb eller trusler om overgreb begået af personer, der ikke bor på botilbuddet
- 5) Hvordan der etableres sikre muligheder for at anmelde overgreb

Klare retningslinjer skal sikre borgerens retssikkerhed, og at overgreb eller trusler om overgreb anmeldes, efterforskes og retsforfølges. Det bør påses, at ledere og medarbejdere har kendskab til retningslinjerne.

² Statens Institut for Folkesundhed, Forhold omkring seksualitet og seksuelle overgreb på døgntilbud til mennesker med handicap, 2023, side 15-16 og 19-24.

³ Tilgængeligt her: <https://menneskeret.dk/udgivelser/beskyttelse-seksuelle-overgreb-paa-bo-dogntilbud-groenland>.

Instituttet anbefaler derfor:

- At Departementet sætter større fokus på forebyggelse af seksuelle overgreb i handlingsplanen, for eksempel ved at sikre implementeringen af kravet om tilstedeværelse af to medarbejdere i sårbare situationer eller ved indførelse af retningslinjer for forebyggelse af seksuelle overgreb.

LIGE ADGANG TIL TRAUMETILBUD

Seksuelle overgreb kan have vidtgående konsekvenser for offerets trivsel og sundhed. Undersøgelser har vist, at følgevirkningerne af seksuelle overgreb for borgere med kognitive funktionsnedsættelser er sammenlignelige med følgevirkningerne for andre borgere. Derfor er der brug for lige adgang til traume- og rehabiliteringstilbud for alle ofre for seksuelle overgreb uanset handicap. Grønland har tiltrådt FN's Handicapkonvention og dermed påtaget sig at sikre lige adgang til traume- og rehabiliteringstilbud for mennesker med handicap.

Instituttet anbefaler derfor:

- At Departementet tilføjer til handlingsplanen, at der skal sikres adgang til relevante traumetilbud for mennesker med handicap, der har været udsat for seksuelle overgreb.

Der henvises til Departementets sagsnummer 2023-5004.

Med venlig hilsen

Peter Kristian Hjaltason

SPECIALKONSULENT